

**Соціально - економічний паспорт
міста Токмак Запорізької області**

Зміст

сторінка

1. Загальні відомості	4
2. Промисловість	5
3. Зовнішньоекономічна діяльність	7
4. Капітальне будівництво	7
5. Прямі іноземні інвестиції	7
6. Житлово комунальне господарство	8
4. Розрахунки за енергоносії	12
5. Транспорт та зв'язок	13
6. Торгівля та послуги	13
5. Фінанси та бюджет	14
6. Соціальна сфера	15
8. Стан ринку праці	19
10. Малий та середній бізнес	20
11. Освіта	21
12. Охорона здоров'я	24
13. Культура	25
11. Екологія	30
12. Проблемні питання	31

1. Загальні відомості.

Місто Токмак (1784 – 1962 роки – Великий Токмак) розташоване на південному сході України, у географічному центрі Запорізької області у долині річки Молочної на відстані 84 км на південний схід від обласного центру на перехресті автошляхів державного значення: Кам'янка–Дніпровська – Василівка – Токмак – Бердянськ; та обласного значення: Ново миколаївка – Оріхів –Токмак – Мелітополь і Гуляйполе – Пологи – Токмак – Мелітополь.

У місті знаходиться залізнична станція Великий Токмак Придніпровської залізниці, яка розташована на залізничному напрямку Луганськ – Токмак – Мелітополь – Сімферополь.

Географічна зона України, в якій розкинулося місто Токмак, – таврійські степи. Площа міста складає 3246 га.

в т.ч. : земель державної власності 2625,4120 га

земель комунальної власності _

земель приватної власності 620,5880 га

Площа населених пунктів 3246 га

в т.ч.: державна власність 2625,4120 га

комунальної власності -

приватна власність 620,5880 га

В південно – західному напрямку території міста протікає річка Молочна, яка відноситься до басейну північного узбережжя Азовського моря. Ширина річки – 30 – 40 метрів, середня швидкість – 0,3м/сек. Рівень режиму річки характеризується весняним паводком, низькою літньо – осінньою меженню. Пік весняного паводку спостерігається в першій половині березня. Висота його при звичайному паводку 2,5 – 3,5м, а при максимальному – 5м і більше.

Токмак розташований в межах степової рівнини Причорноморської западини на півдні Руської рівнини. Місто займає частину Південно – української чорноземної смуги, тож має сприятливі умови для розвитку сільського господарства.

Більшість території сприятлива для будівництва: уклін рельєфу не перевищує 10%, залягання ґрунтових вод глибше 5м, відсутні небезпечні фізико–геологічні процеси. Території, які прилегли до пойми ріки, місцями незначно заболочені (ґрунтові води залягають на глибині 3м), уклін рельєфу становить там від 10% до 20%.

Рослинний та тваринний світ є типовим для степових районів.

В місті зустрічаються рудні та нерудні корисні копалини. Центральна та вся східна частина території міста розташована в межах Великотокмацького родовища марганцевих руд, які можна добувати відкритим способом на площі 40 км².

На південній окраїні міста, на відстані 2 км північніше залізничної станції є величезні родовища суглинків та глин. Великотокмацьке родовище пісків розташоване за 7 км від східної частини залізничної станції, на лівому березі річки Токмачки.

Остриківське родовище гранітів та мігматитів розташоване за 0,5 км від села Остриківка Токмацького району, родовище пісків – за 3 км від зазначеного населеного пункту. Скелеватське родовище мігматитів та гнейсів розташоване за 1 км на північ від с. Скелевате.

Великотокмацьке родовище цегло–черепичної сировини розташоване за 6 км на північний схід від залізничної станції Великий Токмак.

Клімат помірно-континентальний. Токмак розташований в типчаково-ковильній підзоні степової зони. Клімату даної місцевості притаманні засухи які супроводжуються східними та південно східними вітрами.

По кількості опадів район належить до зони недостатньої вологості, середньорічна кількість опадів складає 477 мм, найбільша висота сніжного покриву складає 120 мм, вага снігового покриву 50 кгс/м.кв, глибина промерзання ґрунту 0,8 м.

Адміністративно-територіальний поділ

На території знаходиться один населений пункт, одна міська рада. Місцева рада налічує 34 депутати.

Рішенням сесії міської ради від 05 вересня 2002 року № 4 місто Токмак територіально розділено на 8 мікрорайонів:

- Мікрорайон «Короленко».
- Мікрорайон «Калінінський».
- Мікрорайон «Лівобережний».
- Мікрорайон «Ріжок».
- Мікрорайон «Залізничний».
- Мікрорайон «Ахрамеєвка».
- Мікрорайон «Ковальський».
- Мікрорайон «Центральний»

1.2. Населення

На 1 січня 2017р. в м. Токмаку за оцінкою проживало 31870 осіб наявного населення та 32398 осіб постійного населення., яке в порівнянні до в.п.минулого року відповідно зменшилося на 1,2% та 0,9%. За 2016 рік народилося 270 малюків, померло 580 осіб., природний приріст – 370 осіб, проти 308 за минулий рік. Число прибулих складає 95 осіб, вибулих 86 осіб.

За 2016р. у м. Токмак показник міграції склав 9 осіб.

2. Промисловість.

Економіка міста представлена наступним спектром галузей матеріального виробництва, а саме: промисловість, торгівля та громадське харчування, будівництво, транспорт, зв'язок та нематеріальна сфера економіки. До галузі машинобудування та металообробки належать підприємства: ПАТ „Токмацький ковальсько-штампувальний завод”, ТДВ “Токмацький Завод „Прогрес”. До галузі харчової промисловості належать два підприємства: ТОВ „Перлина Запоріжжя”, ТОВ „Хліб Токмака.

З початку року простежується збільшення випуску промислової продукції . За 2016 р. було реалізовано продукції (робіт, послуг) на суму 172,7 млн. грн. (у відпускних цінах без ПДВ та акцизного збору), що

на 21,5 % більше проти в.п. минулого року. Обсяг реалізованої продукції на 1 особу населення склав близько 5420,0 грн.

ПАТ Ковальсько - штампувальний завод, із чисельністю працюючих 403 осіб, (в порівнянні з в.п. минулого року зменшилась на 24 осіб) є спеціалізованим підприємством для забезпечення сталевими штампованими заготовками підприємств автомобільного та сільськогосподарського машинобудування, вагонобудівних, гірничошахтних та інших підприємств.

Основна група ковальсько-штампувального обладнання представлена технологічними лініями: на базі кривошипних горячештамповочних 630, 1600, 2500, 4000 і 6300 т.с. пресів і горизонтально-кувальних машин - 800 і 1250 т.с.. є резерв виробничих потужностей до 10 тис.тн.в рік.

ПАТ «Токмацький Ковальсько-штампувальний завод» - у листопаді 2003 року система управління якості ПАТ "ТКШЗ" сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2000.3 серпня 2014 року система управління якості ПАТ "ТКШЗ" сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001:2008 і на даний час функціонує згідно вимогам вказаного стандарту. В серпні 2015р. проведений перший надзорний аудит системи менеджменту якості компанією ООО "Бюро Веритас Сертифікейшн Україна". В 2017 році планується ресерфікація системи управління якістю ПАТ «ТКШЗ» на відповідність ISO 9001 версії 2015 року.

ПАТ «Токмацький Ковальсько штампувальним заводом» за виготовлено за 2016р 2,713 тис.тн. штамповок, що на рівні минулого року.

За 2016р. були освоєні 8 найменувань поковок: Е 94, Е 92, Е 93, Е 95, Е 96, Е 97, Е 98.

Підприємство співпрацює з підприємствами ПАТ« Дніпровагонмаш», ПАТ «АвтоКраз», ПАТ «ЗАЗ», ПП «Бутенко», ПП Бухтій», ТОВ«Восток», ПАТ «Крюковський вагонобудівний завод».

ПАТ "Токмацький Ковальсько штампувальним завод" експортує свою продукцію до Болгарії.

Планується у 2017р. освоїти 5 найменувань нових поковок.

Основні напрямки роботи ПАТ "ТКШЗ" у 2017 році:

- Диверсифікація ринків збуту та продукції з метою збільшення конкурентоспроможності підприємства.
- Збільшення частки прямих поставок сировини.
- Здобуття лідируючих позицій у своїй галузі.
- Популяризація підприємства в країнах Європейського союзу.

- Оптимізація технологічного процесу з метою зменшення витрат на виготовлення поковок.

Постійно проводиться робота по стабілізації та нарощуванні виробництва. Вчасно сплачуються поточні платежі до бюджетів та здійснюється виплата заробітної плати.

ТДВ Токмацький завод «Прогрес», віднесений до другої групи заводів машинобудування, основним видом діяльності є виготовлення металевих виробів: фільтри, баки трансформаторів різних типів, акумуляторні контейнери та інші. . На виробничих площах розміщені цехи: заготівельний, зварки та зборки металоконструкцій, малярні, механічної обробки. Ведеться постійний пошук нових технологій та нової продукції.

Середньоспискова чисельність працюючих складає 6 осіб. Підприємство працює за скороченим тижнем.

ТОВ „Перлина Запоріжжя”, займається вирощуванням та глибокою переробкою овочів та фруктів. Середньоспискова чисельність працюючих 42 особи. Використання передових аграрних методик та сучасного обладнання дозволяє випускати плодоовочеві консерви найвищої якості.

ТОВ «Перлина Запоріжжя» впроваджена система управління безпекою харчових продуктів стосовно консервної продукції, що відповідає вимогам НАССР ДСТУ ISO 22000:2007 «Системи управління безпекою харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга» Сертифікат UA.MQ.042 СУБХП 71-15 від 21. 07. 2015р.

За 2016 рік ТОВ «Перлина Запоріжжя» виготовило 0,794 тис. тн. консервів, що складає 56,7% проти минулого року .

Підприємство вчасно сплачує платежі до бюджетів та заробітну плату.

Продукція має великий попит як в Україні, так і в країнах близького зарубіжжя.

ТОВ »Хліб Токмака - 60 працівників виготовляють 20,0 тон за добу хлібобулочних виробів. За 2016 рік виготовлено 1403,0 тонн. хлібобулочних виробів. На підприємстві впроваджена система управління безпекою харчових продуктів від 14.07.2016р Сертифікат UA.MQ.042 СУБХП 85-16 стосовно борошна пшеничного,хліба та хлібобулочних виробів 10.61.21:10.71.11

Підприємством виготовляється близько 15 видів хлібобулочних виробів,х низ 3 з борошна в/г,7 з борошна 1/г,5 з житньо-пшеничного борошна.

Зовнішньоекономічна діяльність

Статистичні дані щодо обсягу зовнішньоторговельного обороту товарів (експорт) по місту відсутні.

Капітальне будівництво

За 2016 рік отримано 13,1 млн. грн. інвестицій в основний капітал. що більше на 34,1% до минулого року. Освоєно інвестицій на 1 особу населення 397,5 грн.

Прямі іноземні інвестиції

Прямі іноземні інвестиції станом на 01.10.2016р склали 368,9 тис. дол. США та зменшились на 7,4 % до показника на початок року. Станом на 01.01.2017р прямі іноземні інвестиції очікуються в обсязі 368,9 тис. дол. США, що менше Програмного завдання на 18,0%.

Показник зменшився за рахунок збільшення курсової різниці.

Найбільшу питому вагу складають інвестиції в переробну промисловість та транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність

Житлово- комунальне господарство

Водопостачання та водовідведення

Послуги централізованого водопостачання та водовідведення у місті відповідно рішення виконавчого комітету Токмацької міської ради від 11.04.2013 № 95 надає КП «Міськводоканал». Основним споживачем є населення. Від загального обсягу реалізації населення складає 86,3%. Бюджетні організації – 6,9%, госпрозрахункові – 6,8%.

На даний час водопостачання міста здійснюється з 16 діючих артезіанських свердловин глибиною 180-200 м, 6 артсвердловин в ремонті, 5 наглядових. Більшість свердловин введені в експлуатацію 25-40 років тому і відпрацювали свій ресурс. Вода із свердловин, за допомогою 3-х насосних станцій другого підйому, які розташовані на вул. Гоголя, К.Лібкнехта, території заводу ім.С.М.Кірова та 2-х насосних станцій третього підйому, які розташовані на мікрорайоні Ахрамєєвка, 4-х водонапірних башт Рожновського подається у водопровідні мережі міста. Вода подається споживачам цілодобово. Водопостачання здійснюється по 119,3 км водопровідних мереж, 63,9 км з яких зношені та знаходяться в аварійному стані (особливо центральні водоводи) і потребують заміни.

Загальна кількість водопровідних мереж міста з врахуванням відомчих мереж 119,3 км ;

Загальна кількість каналізаційних мереж з врахуванням відомчих мереж 41,03_км, з них 17,2 км зношені та знаходяться в аварійному стані та потребують заміни ;

Загальна кількість водопровідних насосних станцій з врахуванням відомчих другого підйому - 3 од. , третього підйому – 2 од.

Загальна кількість каналізаційних насосних станцій з врахуванням відомчих 2 од.

Загальна кількість каналізаційних очисних споруд 1 од.

Реконструкція мереж водопостачання (капітальний ремонт)

Згідно рішення сесії Запорізької обласної ради від 31.03.2016 року № 23 «Про внесення змін і доповнення до рішення обласної ради від 28.01.2016 № 10 «Про обласний бюджет на 2016 рік» проект міста Токмак «Реконструкція водопостачання мікрорайону «Ковальський» м. Токмак Запорізької області» (кошторисна вартість 1 497,104 тис. грн.) включений до Переліку об'єктів, фінансування яких у 2016 році передбачається за рахунок бюджетних коштів. Зокрема на оплату робіт по зазначеному об'єкту виділені кошти з обласного бюджету - 1 349,594 тис.грн., з місцевого бюджету м. Токмак - 147,51тис.грн. Головним розпорядником вищезазначених коштів визначено Управління капітального будівництва облдержадміністрації. Станом на 17.01.2017 року об'єкт в експлуатацію не введено.

Протягом 2016 року КП «Міськводоканал» ТМР проведені роботи по заміні 2 718 м водопровідних труб на труби ПЕ100 (з поліетилену) Вартість робіт склала – 689,5 тис.грн.,(з них матеріали 311,2 тис. грн. , виконання робіт 378,3 тис грн.).

Придбання та встановлення енергозберігаючого обладнання для водопровідної та каналізаційної мережі міста

За кошти КП «Міськводоканал» ТМР протягом 2016 року придбані 6 насосів ЕЦВ для артсвердловин на суму 137,5 тис.грн., з з них 2 з двигунами, які споживають меншу кількість електроенергії, чим вітчизняні аналоги. на даний час насоси знаходяться у режимі тестування, для визначення ступені можливої економії.

Розроблення схеми санітарного очищення міста:

З метою впорядкування питань у сфері поводження з відходами, забезпечення утримання міста в належному санітарному стані, зменшення негативного впливу відходів на довкілля та здоров'я населення, рішенням виконавчого комітету Токмацької міської ради від 26.06.2014р. № 128 затверджено Схему санітарної очистки міста Токмак, яка діє і на даний час.

На виконання рішень Запорізької обласної ради від 05.10.2016 №28 «Про внесення змін та доповнень до рішення обласної ради від 28.01.2016 №10 «Про обласний бюджет на 2016 рік» та від 05.10.2016 №14 «Про внесення змін та доповнень до Переліку заходів, спрямованих на охорону та раціональне використання природних ресурсів, які фінансуються за рахунок фондів охорони навколишнього середовища місцевих бюджетів у 2016 році, затвердженого рішенням обласної ради від 31.03.2016 №18, зі змінами та доповненнями» відповідно до договору від 19.10.2016 №180 «Про надання субвенції» бюджету м. Токмака була надана субвенція зі спеціального фонду обласного бюджету у розмірі 5 000 000,0 гривень на придбання машин для збору, транспортування та складування відходів та придбання контейнерів для збору твердих побутових відходів.

Згідно чинного законодавства України виконавчим комітетом Токмацької міської ради здійснено дві процедури відкритих торгів на закупівлю товару. Наразі на загальну суму 5570.064 тис. грн. придбано три сміттєвози та 152 контейнери для збору твердих побутових відходів, які будуть встановлені на 85 контейнерних площадках, що дозволить найближчим часом урегулювати найбільочіші питання збору та транспортування твердих побутових відходів міста.

Перехід на енергозберігаючі освітлювальні прилади в мережі освітлення міста, відновлення внутрішньо дворового освітлення та інших вулиць міста:

В результаті проведення робіт з утримання мереж вуличного освітлення в робочому стані, а саме заміні непрацюючих ламп, протягом 2016 року по мікрорайонах м. Токмак було замінено 1080 енергозберігаючих ламп.

Теплопостачання

Згідно рішення виконавчого комітету Токмацької міської ради від 31.05.2013р.№151 виконавцем послуг з централізованого опалення визначено КП «Токмак теплоенергія».

Загальна кількість котелень по м. Токмак - 6 одиниць.

Загальна протяжність теплових мереж міста складає - 16,79 км.

Протяжність теплових мереж, що замінені (у двотрубному обчисленні) протягом травня – вересня 2016р. - складає 0,340 км.

Протягом 2016 року загальні обсяги коштів місцевого бюджету у сумі 1 190 682,14 грн. КП „Токмак теплоенергія” були направлені: на придбання паливно-мастильних матеріалів та газу, солі для підготовки хімводоочистки, матеріалів для заміни пошкодженої ізоляції, підшипника на мережевий насос котельні № 4, натрій катіоніту для роботи системи хімводоочистки води для підживлення мереж теплопостачання, матеріалів для забезпечення служб підприємства (лампочки, засувки, крани, пароніт, електроди, азбест, тех. пластини, лист металевий, сальнікова набивка, ліхтарі переносні, кисень), погашення кредиторської заборгованості по оплаті послуг з електропостачання, по оплаті послуг з компенсації перетікання реактивної електроенергії.

Оптимізація мережі теплопостачання міста:

З метою недопущення порушення теплового балансу багатоквартирних будинків, координації дій по встановленню індивідуального опалення та реалізації права споживачів на відмову від отримання послуг централізованого опалення, для безпечного використання газу в роботі, рішенням Токмацької міської ради від 18.04.2016 року №22 «Про внесення зміни та затвердження Порядку надання дозволу на відключення від мережі централізовано опалення» затверджено Порядок надання дозволів на відключення від мереж централізованого опалення квартир, нежитлових приміщень у багатоквартирних житлових будинках.

Протягом 2016 року згідно діючого Порядку індивідуальне автономне опалення встановлено та оформлено мешканцями 85 приватних квартир в багатоповерховому секторі міста.

Житловий фонд

Сприяння створення ОСББ:

Станом на 01.01.2017 р. по місту Токмак у багатоквартирних житлових будинках створено 60 ОСББ з 65 багатоквартирних будинків, у тому числі 28 ОСББ (із 33 будинків) створено у 2016 році.

Управлінням комунального господарства виконавчого комітету Токмацької міської ради постійно проводяться консультації ініціативних груп, надаються матеріали в електронному та паперовому вигляді щодо переваг створення ОСББ (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) в місті.

З початку поточного року на офіційному веб-сайті міста розміщено два відеоролика щодо ефективного управління житловим фондом.

Протягом 2016 року розповсюджено понад 375 буклетів «Що потрібно знати мешканцям багатоквартирного будинку про об'єднання співвласників

багатоквартирного будинку» та «9 кроків створення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку».

10.05.2016 року проводився «круглий стіл» за участю голів житлово – будівельних кооперативів та спеціалістів управління комунального господарства, на якому були наданні роз'яснення щодо впровадження в дію Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку».

В рамках реалізації Програми сприяння створенню ефективного власника житлового фонду Запорізької області на 2015 – 2017 роки, затвердженої рішеннями Запорізької обласної ради, 09.06.2016 року проводився семінар з питання створення та функціонування ОСББ за участю голови Асоціації «Власники житлових будинків Мелітополя», заступника начальника управління експлуатації житлового фонду та систем життєзабезпечення, начальника відділу житлової політики та благоустрою Департаменту житлово-комунального господарства Запорізької ОДА, юриста Асоціації «Власники житлових будинків Мелітополя» та керівного складу виконавчого комітету Токмацької міської ради.

Станом на звітну дату діє Запорізька обласна «Програма з підвищення рівня енергоефективності Запорізької області на 2016 – 2020 роки, яка затверджена рішенням обласної ради № 6 від 31.05.2016 року. А рішенням Токмацької міської ради від 19.02.2015р. № 4 (зі змінами від 25.02.2016 року) затверджено програму «Підтримки створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у м. Токмак на 2015-2020 роки», де одним із заходів даної програми передбачено відшкодування об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків частини відсотків по кредитах, залучених на реалізацію енергоефективних заходів.

У зв'язку з відсутністю у 2016 році звернень від об'єднань співвласників багатоквартирних будинків щодо відшкодування відсотків за кредитами на енергоефективні заходи депутати Токмацької міської ради затвердили обсяг фінансування даної програми на 2016 рік у розмірі 1,0тис.гривень.

На протязі 2016 року спеціалістами управління комунального господарства виконавчого комітету Токмацької міської ради постійно проводилася роз'яснювальна робота стосовно існуючої програми щодо відшкодування відсотків за кредитами на енергоефективні заходи серед об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. На офіційному сайті міста: www.meriatokmak.gov.ua періодично розміщуються статті з вище зазначеного питання.

Так, на одному з останніх семінарів на тему: «Енергозбереження та енергоефективність в багатоквартирних будинках, яке відбулося 18 жовтня 2016 року за участю представників громадської спілки «Запорізький ресурсний центр «КРУГ», товариства з обмеженою відповідальністю Науково – виробнича фірма «ЕнергоСистеми» та влади Токмацької міської ради, було наголошено про існування програми «Підтримки створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у м. Токмак на 2015-2020 роки» затвердженої рішенням Токмацької міської ради від

19.02.2015 №4 (зі змінами від 25.02.2016 року), а саме в частині відшкодування ОСББ частини відсотків по кредитах, залучених на реалізацію енергоефективних заходів. Нажаль станом на звітну дату звернень від правління об'єднань співвласників багатоквартирних будинків до виконавчого комітету міської ради щодо погашення відсотків по кредитах не надходило.

Крім того, у II півріччі 2016 року Запорізька обласна державна адміністрація проводила конкурс на отримання мікрогрантів щодо проведення заходів з енергозбереження будинків ОСББ, які розташовані на території міста Токмак. Відповідно Розпорядження голови обласної державної адміністрації від 15.06.2016 року № 351 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на отримання мікрогрантів на проведення заходів з енергозбереження будинків об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, розташованих на депресивних територіях Запорізької області, у 2016-2017 роках» організатором проведення Конкурсу був Департамент житлово-комунального господарства та будівництва ЗОДА. Умовами отримання мікрогранту було впровадження заходів з енергозбереження багатоквартирних житлових будинків міста Токмак. За результатами двох етапів конкурсу визначено 22 переможця на загальну суму 1,86 млн.грн.

А в рамках місцевої програми «Підтримки створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у м. Токмак на 2015-2020 роки» у II півріччі 2016 року було передбачено кошти для надання цільової безповоротної фінансової допомоги 10 ОСББ на капітальний ремонт будинків. Але лише 3 ОСББ скористалися даним заходом та провели роботи з капітального ремонту своїх будинків на загальну суму 45,0 тис. гривень

Для стимулювання населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів до впровадження енергоефективних заходів у поточному 2017 році Токмацькою міською радою в подальшому планується проводити роз'яснювальну роботу, семінари та розміщувати відповідну інформацію стосовно урядової та місцевої програм щодо впровадження енергоефективних заходів у 2017 році на офіційному веб – сайті міста.

Крім того, виконавчим комітетом Токмацької міської ради здійснюється допомога у вирішенні проблемних питань, які виникають у процесі існування ОСББ та на початковому етапі створення ОСББ (розподіл прибудинкової території; укладання договорів між ОСББ та іншими організаціями, що надають житлово- комунальні послуги).

Розрахунки за енергоносії

КП „Токмак Теплоенергія” за опалювальний сезон 2016-2017рр. спожито природного газу на суму 35557.0тис.грн., сплачено 20200.2тис.грн з , що складає 57.0 % від фактично спожитого. Борг за газ в період опалювального сезону 2016-2017 рр.. складає 15356.8тис. грн.

Заборгованість за газ на 13.03.2017 рік – 32746.6тис.грн.

НАК « Нафтогаз» -30578.5 тис. грн. (в т.ч. різниця в тарифах- 5373.0 тис. грн)

Основной долг -24249.9тис.грн.

Штрафы и пени - 6328.6тис.грн.

ДК ГАЗ України	- 1611.7т. грн..
- борг за 2011рік(1кв.)	- 1611.7 тис.грн.
ПАТ « Запоріжгаз» -	- 225.2тис. грн.
ПАТ « Укртрансгаз « -	- 331.2тис. грн

Підприємством розроблено план заходів з підвищення розрахунків усіх категорій споживачів за отримані житло-комунальні послуги. Особливу увагу приділено активізації претензійно-позовної роботи з боржниками та роботі по реструктуризації заборгованості за житлово-комунальні послуги

Транспорт та зв'язок

За 2016 рік у. м. Токмак перевезено 495,8 тис. чол. пасажирів автотранспортом загального користування з урахуванням пасажирообігу фізичних та юридичних осіб, що менше на 24,0 % до показника відповідного періоду минулого року. Пасажирообіг склав 4,5 млн.пас.км збільшився до в.п. минулого року на 12,4%.

Вантажів автотранспортом загального користування за 2016 рік перевезено 19,1 тис.тн., що більше в.п. минулого року на 5,8 % через збільшення замовлень на перевезення. Вантажообіг досяг 5,1 млн.т.км та склав до показника в.п. минулого року 100,1 %.

Постійно проводиться робота по упорядкуванню руху міського автотранспорту і поліпшення обслуговування пасажироперевезень.

На території міста розташовані представництва підприємств зв'язку: цех телекомунікаційних послуг №17, радіотелевізійний передавальний центр, дільниця первинної мережі. Більше 10 тисяч токмачан користується послугами місцевого, міжміського, міжнародного телефонного зв'язку, дротовим мовленням та телеграфним зв'язком. Високими темпами розвиваються такі сучасні комп'ютерні технології як послуги високошвидкісного доступу до зв'язку, користувачами якого є близько 3450 абонентів.

Токмацький центр поштового зв'язку № 7 надає більш як 70 видів послуг мешканцям міста (термінові електронні перекази, кур'єрська доставка пошти, смс – повідомлення, та інші) у 6 поштових відділеннях. Послугами поштового зв'язку користуються близько 11 тисяч клієнтів.

Торгівля та послуги

За 2016р. підприємствами та організаціями міста, для яких надання нефінансових послуг було основним видом діяльності, реалізовано послуг (у ринкових цінах) на суму 39,1 млн.грн., що на 4,5 % більше в.п. минулого року. Частка послуг, реалізованих населенню, становила 28,3 % від загального обсягу (11,1 млн.грн). Послуги що реалізовані населенню зменшилися в порівнянні з в.п. минулого року на 12,0%.

Очікується отримати обсяг роздрібного товарообігу підприємств міста, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлі та ресторанного господарства за всіма каналами реалізації за 2016 рік в обсязі 770,0 млн. грн.. Загальний обсяг роздрібного товарообігу підприємств роздрібною торгівлі та ресторанного господарства усіх форм власності та господарювання за 9 місяців 2016 року склав 245,5 млн.грн., тобто 106,2 % до показника в.п. минулого року.

2. Фінанси та бюджет

За 2016 рік доходи бюджету міста Токмака склали 239,8 млн. грн., з них до загального фонду бюджету надійшло 51,7 тис. грн., спеціального – 6,3 млн. грн., отримано офіційних трансфертів – 181,8 млн. грн.

Станом на 01.01.2017 доходи загального фонду бюджету міста Токмака без врахування міжбюджетних трансфертів виконано в сумі 51,7 млн.грн., що становить 104,9 % до затверджених планових показників на відповідний період. Мобілізовано надходжень на 2,4 млн. грн. більше від запланованого.

В порівнянні з 2015 роком у співставних умовах (з 2016 року екологічний податок передано із загального фонду до спеціального) надходження збільшились на 17,9 млн. грн., або на 53 %.

Питома вага найбільших доходних джерел в загальній сумі надходжень доходів загального фонду (без врахування міжбюджетних трансфертів) складає:

1. податок та збір на доходи фізичних осіб – 46,4 % або 23,9 млн. грн., що складає 107,2 % до плану, у порівнянні з минулим роком надходження збільшились на 7,9 млн. грн., або на 49,4 % за рахунок змін у податковому законодавстві відповідно до Закону України від 24.12.2015 № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році», зокрема застосування єдиної ставки (18%) оподаткування доходів фізичних осіб, замість 15% та 20% та за рахунок виплати індексації заробітної плати по бюджетних установах міста за 2015 рік;

2. акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів – 15,4 %, або 7,9 млн. грн., що складає 104,1% до плану. У порівнянні з минулим роком надходження збільшились на 3,1 млн. грн., або на 63,5 %, що пояснюється тим, що податок введено з 2015 року і в січні 2015 року надходження податку відсутні у відповідності до строків сплати, а також із збільшенням ставок по деяких підакцизних товарах з 2016 року;

3. податок на майно – 16,9 %, або 8,7 млн. грн., що складає 104,4 % до плану, у порівнянні з минулим роком надходження збільшились на 2, 7 млн. грн., або на 45,5 %, що пояснюється індексацією нормативної грошової оцінки земель, коефіцієнт якої складає 1,433 у 2016 році;

4. єдиний податок – 14,6 %, або 7,5 млн. грн., що складає 102,8 % до плану, у порівнянні з минулим роком надходження збільшились на 3,4 млн. грн., або на 80,4 %, що пов'язано із збільшенням мінімальної заробітної

плати з 01.01.2016, в залежності від якої розраховується ставка податку для I-II групи платників та збільшенням ставок з 2016 року для платників III групи;

5. плата за надання адміністративних послуг – 3 %, або 1,5 млн. грн., що складає 102,8% до плану, у порівнянні з 2015 роком надходження збільшились на 0,659 млн. грн., або на 76,1 %, що пов'язано із збільшенням надходжень плати за надання інших адміністративних послуг на 0,516 млн.грн. та передачею з державного бюджету до місцевих бюджетів адміністративного збору за проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (надійшло 50,6 тис. грн.) та адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (надійшло 92,5 тис. грн.).

Протягом 2016 року до загального фонду бюджету міста Токмака надійшло офіційних трансфертів у сумі 175,2 млн. грн., або 99,9 % до плану, в тому числі: дотацій – 15,3 млн.грн. (100 %), субвенцій – 159,9 млн. грн. (99,9 %).

До спеціального фонду міського бюджету надійшло доходів у сумі 6,3 млн. грн. (167,2 % до плану на відповідний період), що майже на рівні надходжень 2015 року у співставних умовах (менше на 3,2 тис. грн.).

Власних надходжень бюджетних установ надійшло 5, 7 млн. грн., що на 0,369 млн. грн. або на 6,9 % більше надходжень за 2015 рік.

Протягом 2016 року проведено 12 засідань міської комісії виконавчого комітету Токмацької міської ради з питань забезпечення своєчасності та повноти сплати податків та погашення заборгованості з заробітної плати, пенсій стипендій та інших соціальних виплат, заслухано 85 керівників - боржників підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності.

За результатами проведеної роботи погашено заборгованість по:

- по податку на доходи фізичних осіб в сумі 409,3 тис.грн. (100%);
- по орендній платі за землю у сумі 51,8 тис. грн. ;
- по податку на землю у сумі 162,3 тис.грн.

З метою легалізації зайнятості населення присутнім на засіданнях міської комісії суб'єктам господарювання надавалися роз'яснення щодо пріоритетів ведення прозорого бізнесу.

Соціальна сфера

Заробітна плата штатних працівників за 2016 рік склала 3654,0 грн., що на 36,6% більше проти в.п. минулого року. Фонд оплати праці працівників без урахування малих підприємств, склав 179,8 млн.грн, та збільшився проти в.п. минулого року на 29,1 %. Середньооблікова кількість штатних працівників за 2016 рік склала 4100,0 осіб., що менше проти в.п. минулого року на 5,6 %.

З метою наповнення міського бюджету протягом 2015 року проведено 12 засідань комісії виконавчого комітету Токмацької міської ради з питань забезпечення своєчасності та повноти сплати податків та погашення заборгованості з заробітної плати, пенсій стипендій та інших соціальних виплат .

- За результатами проведеної роботи погашено заборгованість по:
- по податку на доходи фізичних осіб в сумі 409,3 тис.грн. (100%);
  - по орендній платі за землю у сумі 51,8 тис. грн. ;
  - по податку на землю у сумі 162,3 тис.грн.

З метою легалізації зайнятості населення присутнім на засіданнях міської комісії суб'єктам господарювання надавалися роз'яснення щодо пріоритетів ведення прозорого бізнесу.

Станом на 01.01.2017 року заборгованість із заробітної плати по економічно активним підприємствам складає 504,8 тис.грн., це борг філії «Токмацький райавтодор» ДП «Запорізький облавтодор». В 2016 році підприємством сплачено 1808,9 тис.грн. заборгованості із заробітної плати, в тому числі в грудні в сумі 176,4 тис.грн.

У 2016 році проведено 4 засідання міської тристоронньої соціально-економічної ради. Протягом 2016 року, під час повідомної реєстрації колективних договорів, проведено 9 експертиз колективних договорів на відповідність чинному законодавству та 6 реєстрацій (з проведенням відповідної експертизи) змін та доповнень до колективних договорів підприємств, установ та організацій міста. В місті діє 95 колективних договорів підприємств, установ та організацій, які пройшли повідомну реєстрацію.

У 2016 році проведено 4 засідання міської координаційної ради з питань безпечної життєдіяльності населення.

В Управлінні соціального захисту населення Токмацької міської ради прийом громадян, які звертаються за призначенням різних видів допомог, здійснюється за принципом “єдиного вікна” щодня, без обідньої перерви. Проведено 12 виїзних прийомів в «мобільному соціальному офісі», надано послуги 78 громадянам, обстежено 73 сім'ї, які одержують допомогу при народженні дитини. Протягом 2016 року до управління звернулося 8275 осіб за призначенням різних видів державних соціальних допомог, пільг, житлових субсидій, тощо.

Одним з основних напрямків роботи є соціальний захист осіб, які мають право на пільги. Станом на 01.01.2017 року в місті проживає 9967 громадян, які знаходяться на обліку в управлінні та занесені до Єдиного державного автоматизованого Реєстру осіб, які мають право на пільги, з них 2 інваліда війни (АТО), 128 учасників бойових дій (АТО) та 2 сім'ї загиблих військовослужбовців в зоні АТО. Загальна сума нарахованих протягом року пільг склала 5779,65 тис. грн.

Відповідно до обласної програми «Назустріч людям», затвердженою рішенням Запорізької обласної ради від 25.12.2014р. № 28, протягом 2016 року 6 сім'ям (в т.ч. 2 сім'ям АТО) нараховано компенсацію на надання членам сімей загиблих ветеранів війни, які брали участь у бойових діях на території інших держав та територіях проведення антитерористичної операції на Сході України компенсації вартості ЖКП послуг у розмірі 50% знижки в межах норм, на суму 15,65 тис. грн.

На обліку в управлінні перебуває 3094 сім'ї, які одержують різні види державних соціальних допомог. Соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям отримують 599 сімей. Загальна сума виплат державних соціальних допомог станом на 01.01.2017 року складає 47536,7 тис. грн. Протягом 2016 року 28 військовослужбовців, звільнених з військової строкової служби отримали матеріальну допомогу на загальну суму 34,04 тис. грн.

Управлінням проводиться виплата щомісячної грошової допомоги особам, які проживають разом з інвалідом 1 чи 2 групи внаслідок психічного розладу, на догляд за ним. Протягом 2016 допомога виплачена 75 особам на загальну суму 1408,6 тис. грн. Виплачена компенсація 154 фізичним особам, які надають соціальні послуги, в сумі 302,3 тис. грн. за рахунок коштів міського бюджету.

Станом на 01.01.2017 майже 87 % домогосподарств міста охоплено програмою житлових субсидій. Кількість звернень за субсидіями (з урахуванням справ опалювального періоду 2015-2016 років) складає 10134. Протягом 2016 року до управління звернулося 7377 сімей за призначенням різних видів державних соціальних допомог, з них 3562 сім'ї за призначенням субсидії на оплату ЖКП. Станом на 01.01.2017 субсидію на житлово-комунальні послуги отримують 10013 сімей. Сума призначень станом на 01.01.2017 року склала 75501,9 тис. грн. Субсидію на тверде паливо та скраплений газ призначено 997 сім'ям на загальну суму 2782,8 тис. грн.

Згідно соціальної ініціативи Президента України збільшені розміри щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни до Дня Перемоги. Станом на 01.01.2017р. разова допомога виплачена 1125 ветеранам війни на суму 842 246,45 грн., в т.ч. 65 учасникам бойових дій, які приймали участь в антитерористичній операції на суму 59800,0 грн., 2 сім'ям загиблих військовослужбовців учасників АТО на суму 1000,0 грн.

Згідно обласної програми «Назустріч людям» надана одноразова грошова допомога до Дня Перемоги 49 учасникам бойових дій, які безпосередньо брали участь у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років у розмірі 500 грн. кожному, на загальну суму 24655 грн. Також цією програмою передбачено надання одноразової адресної грошової допомоги військовослужбовцям, які беруть (брали) безпосередню участь в антитерористичній операції, на компенсацію витрат, пов'язаних з розробленням документації із землеустрою для відведення земельної ділянки для індивідуального житлового будівництва, особистого селянського господарства, садівництва, городництва. Звернулися за отриманням земельної ділянки 14 осіб, 5 учасникам бойових дій виплачено одноразову адресну грошову допомогу у сумі 8,353 тис. грн. До Дня захисника Вітчизни України (14 жовтня) 126 учасникам бойових дій в зоні АТО виплачено щорічну адресну грошову допомогу в сумі 63,5 тис. грн. (по 500 грн. кожному). Інвалідам війни АТО 3 групи з жовтня 2016р. проводиться щомісячна допомога по 500 грн. кожному.

На виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 08.10.2015 р. № 373 «Про створення Центру допомоги учасникам Антитерористичної операції при облдержадміністрації та затвердження Положення про нього», відповідно до рішення виконавчого комітету Токмацької міської ради від 22.10.2015р. №205 «Про створення Центру допомоги учасникам Антитерористичної операції та затвердження Положення про нього» створено Центр допомоги учасникам Антитерористичної операції (Центр АТО). Станом на 26.01.2017р. на обліку в управлінні перебуває 128 учасника бойових дій. 2 члена сім'ї загиблого військовослужбовця знаходяться в стадії оформлення відповідного статусу.

Забезпечується внесення реєстраційних даних інвалідів до Централізованого банку даних з проблем інвалідності. Протягом 2016 року введено 652 ІПР інвалідів та дітей-інвалідів.

Протягом 2016 року забезпечені путівками для отримання санаторно-курортного лікування 59 ветеранів війни та інвалідів, з них за рахунок Фонду соціального захисту інвалідів управлінням закуплено та оздоровлено в межах області - 20 інвалідів. За рахунок обласної програми «Назустріч людям» всього оздоровлені 13 ветеранів війни, праці та інваліди. Відповідно до затвердженого Порядку грошова компенсація вартості санаторно-курортного лікування надана 49 інвалідам війни та інвалідам загального захворювання на загальну суму 17800,0 грн.

Направлені на психологічну реабілітацію до санаторно-курортних установ та реабілітаційних закладів 11 учасників АТО.

Відповідно до ЗУ «Про поховання та похоронну справу» проводиться поховання учасників бойових дій. Відшкодовані витрати на проведення безоплатного поховання 15 осіб зазначеної категорії.

Міською програмою «Соціальний захист окремих категорій громадян для надання інших пільг на 2016-2020 роки», затвердженою рішенням виконавчого комітету Токмацької міської ради від 25.02.2016р. № 34, передбачено кошти у сумі 322,78 тис.грн. на фінансування інших пільг за рахунок коштів міського бюджету. а саме: на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян, які мають право на безкоштовний проїзд в міському пасажирському транспорті загального користування, залізничним транспортом в приміському транспорті. Пільги надаються своєчасно, та в повному обсязі.

В місті продовжує діяти міська програма «Комплексні заходи щодо соціального захисту найбільш вразливих верств населення у 2015-2020 роках», затверджена рішенням Токмацької міської ради від 19.02.2015 №4 «Про затвердження Програм», якою забезпечується надання необхідної матеріальної допомоги мешканцям міста. Матеріальна допомога на лікування в цьому році призначена 281 мешканцю міста на загальну суму 118800,0 грн. Виплачена матеріальна допомога у сумі 82,0 тис.грн. Безкоштовно забезпечені дровами 169 осіб на загальну суму 24843,0 грн. Також отримана допомога на поховання 36 незастрахованих осіб на суму 28620,0 грн.

Направлені особові справи 8 осіб для влаштування їх до інтернатних установ області, з них 6 осіб влаштовані до інтернатних установ (в тому числі 1 дитина-інвалід), інші знаходяться в черзі.

Протягом 2016 року Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) взято на облік 161 особа. Станом на 01.01.2017 року перебуває на обліку в ТЦСО та обслуговано 2050 громадян, з них 499-інваліди, 386-одиноких та 1664-самотньо проживаючі особи.

Середнє навантаження на 1 соціального робітника відділення соціальної допомоги вдома - 12 осіб в розрахунку на одну ставку.

Станом на 01.01.2017 року 255 осіб похилого віку обслуговуються на платній основі у територіальному центрі відповідно до укладеного договору та тарифів на платні соціальні послуги.

У відділенні соціально-побутової адаптації працюють клуби спілкування пенсіонерів "Ветеран" та "Дозвілля". У відділенні діє соціально-педагогічна послуга «Університет третього віку». За звітний період 78 громадян отримали знання на факультеті комунікаційних та інформаційних технологій та 15 продовжують навчатися.

Відділенням соціально-медичних послуг для громадян похилого віку та інвалідів з частковим порушенням рухової активності, які частково не здатні до обслуговування надано 12922 послуг. Для надання соціально-оздоровчих заходів працюють групи "Здоров'я", які відвідують 295 осіб похилого віку. Протягом звітного періоду було здійснено 24 перевірки соціальних робітників з виїздом за адресою проживання 322 громадян, які обслуговуються відділенням соціальної допомоги вдома. Громадянам похилого віку та інвалідам надавались консультації з питань отримання інших послуг у територіальному центрі.

Стан ринку праці

Кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб станом на 01.01.2017 року - 1930 осіб, що складає 92,8% до показника минулого року.

Кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб станом на 01.01.2017 року - 1930 осіб, що складає 92,8% до показника минулого року.

Рівень безробіття досяг 9,71%., зменшився проти в.п. минулого року на 0,8 в.п. З метою покращення ситуації на ринку праці надано соціальних послуг :

- працевлаштовано за направленням центру зайнятості після навчання 370 чол.

- направлено на навчання новим професіям 382 чол;

- взяли участь у громадських роботах 645 чол;

Постійно оновлюється банк даних вакансій для працевлаштування безробітних. На жаль, станом на 01.01.17р ситуація на зареєстрованому ринку праці така, що на кожну вакансію претендують 2463 осіб.

З початку року Токмацьким міськрайцентром зайнятості проведено 1498 семінарів для осіб які звернулися до центру зайнятості з техніки пошуку роботи. 382 особи направлено на навчання незайнятого населення основам підприємницької діяльності.

Станом на 01.01.2017 року 4 особи отримали одноразову допомогу по безробіттю для організації підприємницької діяльності.

Малий та середній бізнес

З метою спрямування дій органів місцевого самоврядування на створення і підтримання сприятливих умов для розвитку малого підприємництва та реалізації державної політики у сфері підприємництва розроблена Комплексна програма розвитку малого підприємництва міста Токмака на 2015-2016 роки, яка затверджена рішенням сесії міської ради від 16.10.2014р № 6 .

Відповідно до останніх статистичних даних щодо розвитку малого та середнього підприємництва за підсумками 2015р. у м. Токмаку діяло 105 підприємств, у т.ч. малих підприємств 99. Найбільша частка кількості підприємств належала малим підприємствам (93,3%), середнім – 6,7%. Очікується що в 2016 році кількість малих підприємств досягне 101 одиниці, що складе 95,3% до Програмного завдання та збільшиться проти минулого року на 2,0%.

У 2015р. кількість зайнятих працівників складала 1545 осіб (у 2014р -1935) . Щодо кількості найманих працівників: 2014р -1885 осіб, 2015р -1482 особи, очікується в 2016 році 1530 осіб, що більше проти минулого року на 3,2%.

Кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб станом на 01.01.2017 року - 1930 осіб, що складає 92,8% до показника минулого року та 93,5% до Програмного завдання. Фонд оплати праці малих підприємств очікується отримати в сумі 15,0 млн.грн., що на 25,0% більше показника минулого року та складе 93,8 % до Програмного завдання. За підсумками 2016 року очікується збільшення заробітної плати малих підприємств на 12,3% що складе 1832,8 грн.

Обсяг надходжень податків до бюджету м.Токмака від діяльності малого та середнього підприємництва за 2016 рік склав 26,1 млн.грн (що становить 45,1% від загального обсягу власних надходжень) , в тому числі від діяльності малих підприємств – 6,9 млн.грн.(що становить 12% від загального обсягу надходжень). Для порівняння, за 2015 рік надійшло від малого та середнього підприємництва 14,9 млн.грн (що становить 37,1% від загального обсягу надходжень).

З метою інформаційного забезпечення та вирішення нагальних проблем розвитку малого і середнього бізнесу у 2016 році проведено 12 засідань Координаційної ради на яких обговорюються регуляторні акти та інші питання.

Згідно з вимогами Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" протягом 2016 року Токмацькою міською радою прийнято два регуляторних акта та затверджено по три звіти

про повторне та періодичне відстеження регуляторних актів. Виконавчим комітетом Токмацької міської ради протягом 2016 року прийнято два регуляторних акта та затверджено один звіт про повторне та два звіти про періодичне відстеження регуляторних актів. Кожен проект регуляторного акту після обговорення розглядався на відповідність його вимогам законодавству на засіданні постійної комісії міської ради з питань депутатської діяльності, регламенту, законності, захисту прав громадян та з питань реалізації державної регуляторної політики. Постійно проводиться обговорення регуляторних актів на засіданнях координаційної ради, Інтернеті та міській бібліотеці.

З метою створення доступних та зручних умов для отримання адміністративних послуг, отримання дозвільних документів, запобігання та протидії корупції в місті діє Центр надання адміністративних послуг.

Протягом 2016 року надійшло 4786 звернень по адмінпослугам, по яких видано 4680 рішень та 64 звернення по документам дозвільного характеру, по яких видано 60 рішень.

Щоквартально оприлюднюється в засобах масової інформації перелік інвестиційно-привабливих приміщень комунальної власності.

З початку року Токмацьким міськрайцентром зайнятості проведено 1498 семінарів для осіб які звернулися до центру зайнятості з техніки пошуку роботи. 382 особи направлено на навчання незайнятого населення основам підприємницької діяльності.

Із-за обмеженості коштів в місцевому бюджеті у 2016 році не виділялись кошти на підтримку малого підприємництва. Станом на 01.01.2017 року 4 особи отримали одноразову допомогу по безробіттю для організації підприємницької діяльності.

Освіта

Протягом 2016 р. відділ освіти Токмацької міської ради реалізував завдання, спрямовані на створення системи освіти, що відповідає потребам держави, попитам громади, забезпечує можливість для духовного, інтелектуального, фізичного розвитку громадян.

Мережа закладів освіти міста залишається стабільною протягом останніх років та характеризується оптимальністю та виваженістю щодо її формування. Місто Токмак у 2016 році посів перше місце у області за показниками вартості навчання на одного учня, що є свідченням оптимальності сформованої мережі. Наповнюваність класів в середньому по місту складає 23,42.

У минулому році кількісні показники контингенту наблизилися до показників 2009 року. Приріст контингенту за останні три роки складає 5,5% (158 учнів).

У закладах освіти нараховується 4762 посадкових місця, наповненість шкіл складає 60% від можливості забезпечити навчанням.

В місті функціонує 6 українськомовних загальноосвітніх навчальних закладів (85,7% від загальної кількості функціонуючих денних загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності).

Українською мовою навчаються 2456 учнів міста, це становить 86% від загальної кількості школярів міста. Створено умови для задоволення потреб у вивченні рідної мови.

Було створено умови для поглибленого вивчення предметів, серед яких не тільки предмети гуманітарного циклу, а й природничо-математичного - всього класів з поглибленим вивченням предметів – 34, в них учнів – 857, що становить 30% від загальної кількості школярів.

Серед інтелектуальних змагань найпочесніше місце посідають учнівські предметні олімпіади, які виявляють індивідуальність, природну обдарованість, талант кожного школяра. В 2016 навчальному році в I етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад взяли участь 1145 учнів, в II етапі – 301 (30,5%) учень.

Із 24 учасників III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад 10 (41,6%) стали переможцями. Як свідчать результати III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з 10 переможців 7 (7%) навчаються в загальноосвітніх школах №1, 5, 6, 2. Упродовж останніх чотирьох років учениця СШ№2 Діденко Дар'я представляла Запорізьку область на IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з української мови та літератури та посідала, третє призове місце.

За підсумками проходження ДПА-ЗНО учнями м.Токмака навчальні заклади відділу освіти Токмацької міської ради посідають перші позиції в області, а з деяких предметів навіть України, що підтверджує сталий розвиток системи загальної середньої освіти міста.

Безперечно, велику роль у становленні особистості дитини відіграють заклади позашкільної освіти. У місті функціонує два позашкільних заклади: Дитячо-юнацька спортивна школа та Центр дитячої та юнацької творчості, у яких створені умови для навчання, виховання й розвитку учнів. У школі 6 відділень, тренувалося 532 учні (18,6 %). Специфіка виховної роботи закладу полягає в залученні дітей та молоді до здорового способу життя. Всього у кожному відділенні виховано 49 переможців, із них на рівні держави 16, області 33, що складає відповідно 3 % та 6,2 %.

Мережа гуртків ЦДЮТ у кінці 2015-2016 н.р. налічувала 51 групу 25-ти гуртків, які відвідувало 678 вихованців. За підсумками навчально-виховної роботи у 2015-2016 н.р. керівники гуртків та їх вихованці отримали 43 грамоти і дипломи ДОН Запорізької ОДА, 17 грамот і Дипломів Запорізького ЦНТТУМ «Грані», 4 Грамоти і Подяки Національного еколого-натуралістичного Центру учнівської молоді, 3 Дипломи від ДОЦНТТ і ІТУМ, Диплом від ЗОЦХЕТУМ, Подяку міністерства освіти і науки України, 5 грамот відділу освіти Токмацької міської ради.

В освітній системі міста продовжувалася робота щодо реалізації заходів, які були спрямовані на формування в учнів та вихованців високої патріотичної свідомості.

З цією метою в загальноосвітніх школах проведені відео-години пам'яті : «Небесна Сотня – то в серцях вогонь» (ЗОШ № 6), інтелектуальні ігри «Я люблю Україну» (НВК № 12), відкрита студія для старшокласників

«Патріотизм сьогодні» (ЗОШ № 1), слайд-шоу «Ми горді, що ми українці» (ЗОШ № 4), флешмоб «Діти Токмака проти війни» (СШ № 2), години духовності «Кожен з нас є частинкою України» (НВК № 11), ігрові вправи «Вогник пам'яті в дитячих долонях» (ЗОШ № 5).

Для популяризації кращих здобутків національної культури, героїчного минулого і сучасного українського народу в ЗОШ № 4, НВК № 11 діють музеї Бойової Слави, в інших закладах оформлені Світлиці національно-патріотичного виховання. У ЗОШ № 5,6 оформлені меморіальні дошки на честь загиблих учнів-випускників Левчука П. та Шелепаєва О. У всіх закладах освіти оформлені стенди: «Герої не вмирають», «Героям – Слава!», а також куточки української символіки.

Сприяння спортивній та фізичній підготовці стали спортивні заходи: «Козацькі розваги» (6 клас ЗОШ № 1,5), проведення Днів здоров'я (ЗОШ № 6,4, НВК № 11,12), туристичні походи учнів 7-8 класів загальноосвітніх шкіл.

25-26 квітня на базі технічної школи ТСО України проведені змагання міського етапу дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). У грі взяли участь 7 команд ЗНЗ.

Протягом 2015-2016 н.р. відділом освіти, адміністраціями навчальних закладів міста проводилася активна робота щодо подальшого розвитку єдиного інформаційного освітнього простору системи освіти м. Токмака.

Плідну роботу відділу освіти Токмацької міської ради з питання розбудови єдиного інформаційного освітнього простору Запорізької області було відзначено у підсумковому звіті кафедри інформатизації та інформаційних технологій ЗОШПО (червень, 2016 р).

Одним з найважливіших питань реалізації інформатизації освіти є матеріальне забезпечення навчальних закладів міста сучасною комп'ютерною технікою.

Загальна кількість ПК в ЗНЗ міста становить 193 од., з яких 173 од. – стаціонарні ПК, 20 од. – мобільні ПК.

У грудні 2016 року заклади освіти придбали 6 інтерактивних комплексів за обласною програмою. Протягом 2016 року у навчальних закладах міста продовжено роботу щодо впровадження ідей відкритої освіти. Було визначено загальноосвітню школу I – III ст. № 1 як учасника інноваційної діяльності з теми «Проектування україномовного електронного освітнього середовища».

Вчителем Кромченко А.І. протягом навчального року проводилося навчання учнів 6 класу в умовах хмаро орієнтованого навчального середовища. Для цього учнів зареєстровано у хмарному кабінеті. Через індивідуальний логін і пароль кожному учневі надана можливість індивідуального доступу до хмарного кабінету.

Успішне впровадження проекту вчителем української мови ЗОШ № 1 Кромченко А.І. відзначено наказом Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації від 03.06.2016 № 0418 «Про впровадження

інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи в умовах створення хмаро орієнтованого навчального середовища».

Станом на 01.07.2016 встановлено, що кількість освітянських веб-ресурсів у 2015-2016 н.р. суттєво зросла і становить вже 167, а саме, в інформаційному освітньому просторі функціонує: 14 офіційних сайтів навчальних закладів; 17 блогів міських методичних об'єднань; 132 блоги вчителів; 4 блоги бібліотекарів шкіл.

Вперше навчальні заклади м. Токмак долучилися до участі у регіональній програмі сертифікації навчальних закладів «100% володіння ІКТ на базовому рівні». ЗОШ № 1 отримала сертифікацію 100%.

Охорона здоров'я

Протягом 2016 року в стаціонарах лікарні пройшли лікування 8073 хворих, в амбулаторно- поліклінічних підрозділах здійснено 392229 лікарських відвідувань.

З метою зміцнення кадрового потенціалу лікарні з початку року підвищили свій кваліфікаційний рівень 98 працівників.

На реалізацію заходів „Цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз у місті Токмаку на 2012-2016 роки” за 2016 рік використано 139,6 тис.грн., з них на проведення рентгенфлюорографії – 63,3 тис.грн. та 70,4 тис.грн.- на проведення туберкулінодіагностики 2258 дітям з 3449 осіб, які цього потребували.

За звітний період на реалізацію заходів « Цільової соціальної програми протидії ВІЛ- інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки” з місцевого бюджету були використані кошти у сумі 60,1 тис.грн: на обов'язкове страхування медичного персоналу 0,1 тис.грн., на придбання адаптованих молочних сумішей для дітей народжених ВІЛ-інфікованими матерями -0,4 тис.грн. та придбання деззасобів та засобів індивідуального захисту – 59,6 тис.грн..

Видатки на реалізацію заходів « Комплексної програми Цукровий діабет” за 2016 рік склали 34,2 тис.грн. з міського бюджету та 1006,3 тис.грн. за рахунок централізованих поставок. Кошти були використані на придбання інсулінів та цукрознижуючих препаратів.

В звітному періоді з місцевого бюджету також були виділені кошти на виконання заходів « Програми боротьби з онкологічними захворюваннями» у сумі 66,0 тис.грн, які були використані на безкоштовне лікування онкологічних хворих в амбулаторно-поліклінічних умовах.

На реалізацію «Програми імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб на 2010-2016 роки» використані кошти у сумі 1,3 тис.грн. на придбання вакцини проти гепатиту Б та 4,4 тис.грн. на вакцину проти грипу .

Видатки на доставку хворих до м. Запоріжжя для проведення гемодіалізу, які передбачалися «Програмою удосконалення системи допомоги хворим нефрологічного профілю на 2013- 2017 роки», склали за звітний період 64,5 тис.грн. За цією ж програмою 2 хворих з імплантованими нирками було забезпечено імуносупресорами на 94,9 тис.грн.

Виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25.04.2012

№340 « Про реалізацію пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби для лікування осіб з гіпертонічною хворобою» тимчасово призупинено.

Враховуючи соціальну необхідність для жителів міста Токмака, для покращення якості надання медичних послуг, поліпшення соціального стану хворих на хронічну ниркову недостатність, на виконання висновку постійної комісії Запорізької обласної ради з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, для проведення гемодіалізу

5 мешканцям м.Токмака при відділенні анестезіології КУ Токмацької ЦРЛ розпочали роботу палати амбулаторного гемодіалізу.

На утримання палат гемодіалізу були використані кошти у сумі 86,1 тис.грн для придбання фленоксу, гепарину, деззасобів, шприців та інших медикаментів.

Культура

Протягом 2016 року робота закладів культури була спрямована на забезпечення інтелектуальних і культурних потреб населення, підтримці професійної творчої діяльності, сприянню молодим талантам, поповненню фондів бібліотек, розширенню гастрольної діяльності творчих колективів.

В 2016 році проведена робота у напрямку реалізації спеціалізованих програм:

- „Збереження братських могил, меморіалів, пам'ятників на території м. Токмак на 2015-2018 роки ” (затверджено - 21,9 тис.грн., профінансовано – 21,8 тис.грн. – *інвентаризація та паспортизація об'єктів культурної спадщини (виготовлення облікової документації)*);

- „Відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат у м.Токмак на 2015-2018 роки” (затверджено – 20,0 тис.грн., профінансовано – 19,2 тис.грн. *для організації і проведення культурно-масових заходів*);

- „Комплексна програма розвитку галузі культури в м.Токмак на 2015-2018 роки”

(затверджено – 153,0 тис.грн., профінансовано – 152,7 тис.грн.: – *придбання лінолеуму, ґрат на вікна, штор-жалюзі для дитячої бібліотеки - 47,5 тис.грн.; обслуговування фонтану - 70,2 тис.грн.; придбання радіаторів опалення для фойє міського Будинку культури - 17,2 тис.грн.; придбання стільців для шкіл естетичного виховання - 9,9 тис.грн., ремонт музичних інструментів - 7,0 тис.грн., підключення до Інтернет мережі ДХШ - 0,9 тис.грн.);*

- „Проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна відділу культури у 2015-2016 рр.” (затверджено – 10,3 тис.грн., профінансовано – 10,1 тис.грн. – *підготовка технічної документації на будівлю дитячої музичної школи та будівлю колишнього громадського музею бойової та трудової слави*);

- „Організація оплачуваних громадських робіт в м. Токмак на 2015-2017 роки” (затверджено – 13,8 тис.грн., профінансовано – 13,4 тис.грн. *для краєзнавчого музею*).

Не виконувалась програма „Охорона культурної спадщини архітектури та містобудування на період 2015-2017 років” у зв’язку з відсутністю фінансування.

Культурно-освітню діяльність у м. Токмак здійснює 7 закладів культури:

- міський Будинок культури;
- централізована бібліотечна система, яка об’єднує центральну міську бібліотеку, дитячу бібліотеку та бібліотеку-філію;
- дитяча музична школа;
- дитяча художня школа;
- міський краєзнавчий музей

Протягом звітнього періоду заклади культури міста приймали активну участь у 27 фестивалях, конкурсах: Міжнародних –10, Всеукраїнських –8, обласних –7, регіональних – 2.

міський Будинок культури

VI Міжнародний фестиваль-конкурс „Megapolis” м. Харків зразковий дитячий ансамбль естрадного танцю „Динозаврик” - золоті призери за східний танок „Янтра”. Отримали диплом, кубок та сертифікат на безкоштовну участь у Гран-ПІІ WORLD USA на вибір: м. Харків або м. Одеса

VI Міжнародний фестиваль-конкурс „Megapolis” м. Харків зразковий дитячий ансамбль естрадного танцю „Динозаврик” золоті призери за танок „Лотос”

Всеукраїнський фестиваль дитячої творчості „Топ-Топ” у м. Бердянськ.
зразковий дитячий ансамбль естрадного танцю “Динозаврик” народний колектив естрадного танцю “Аеліта”

VI Всеукраїнський козацький фестиваль „Покрова на Хортиці” чоловічий гурт „Байдак”

Чемпіонат України по сучасній хореографії м. Київ зразковий дитячий колектив естрадного танцю „Динозаврик” – III місце

Обласний огляд колективів художньої самодіяльності та майстрів народного мистецтва, присвячений 20-й річниці прийняття Конституції України та 25-й річниці незалежності України „Ми – українці! З нами Бог і сила!”.

Обласний конкурс творчості патріотичного спрямування „Спадщина”

Обласний фестиваль народної творчості “Вольниця” народний хор української пісні „Таврійські зорі” – II місце вокальний ансамбль „Веселка” .

Обласний Новорічно-Різдвяний фестиваль вокальний ансамбль “Веселка”

Регіональний фестиваль „Срібна купальська роса” народний фольклорний ансамбль “Веселка”

дитяча музична школа

VII Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтва і творчості „Музика любові”
м. Новомосковськ

Щедрий Максим – лауреат I ступеню, Шевченко І.Г. подяка за активну участь у фестивальному проекті „Зірки ХХІ сторіччя”

VI Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтва та творчості „Весняна феєрія”

Савон Олександра – лауреат II ступеня.

II Міжнародний фестиваль-конкурс „Київська веселка”
Грицун Владислав – лауреат I ступеню.

Міжнародний фестиваль-конкурс „Талановиті діти України”
Грицун Владислав – Гран-прі, Буркот Іван - лауреат I ступеню, Утенкова С., викладач - диплом за особистий внесок у розвиток талановитих дітей

Міжнародний фестиваль-конкурс „Золота скарбничка”
Пур Давид – лауреат I ступеню, Грицун Владислав – лауреат I ступеню, Буркот Іван - лауреат II ступеню.

V Міжнародний фестиваль талантів „Казкові передзвони” м. Запоріжжя

Буркот Іван – лауреат I ступеню, Грицун Владислав – лауреат II ступеню

Міжнародний фестиваль-конкурс „Планета лета” відеоперегляд смт. Лазурне

Фещенко Аліна – лауреат II ступеню

XI Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв „Звезды пекторали” м. Бердянськ

Дмитренко Анна – лауреат I ступеню, Фещенко Аліна – лауреат II ступеню

I відкритий Всеукраїнський конкурс баяністів-акордеоністів „Баянне коло на Запоріжжі”:

Грицун Владислав – лауреат II ступеню, спеціальний приз Міжнародного творчого центру Яна Табачника „Честь имею пригласить”, Буркот Іван – лауреат II ступеню, Щедрий Максим – диплом учасника.

IV Всеукраїнський фестиваль-конкурс „Берег талантов” м. Дніпро відеоперегляд

Ключко Єлизавета – лауреат II ступеню

Всеукраїнська музична олімпіада „Голос Країни”

Грицун Владислав – лауреат I, II ступеню.

Токмацька дитяча музична школа – диплом за великий внесок у професійну музичну освіту

викладач Утенкова С.В. – диплом за великий внесок у професійну музичну освіту

III Всеукраїнський фестиваль-конкурс „Юна зірка”

Грицун Владислав - лауреат I премії, Буркот Іван - лауреат II премії, дует Грицун Владислав, Буркот Іван - лауреат I премії, Пур Давид - лауреат III премії.

Всеукраїнський фестиваль-конкурс „Новорічна феєрія”
хореографічний ансамбль „Браво” - II місце .

обласна олімпіада з музичної літератури:
Рудков Ілля – Гран-Прі, Драгалова Ірина – диплом за участь.
обласний конкурс з фаху сольний спів
Корж Анастасія – II місце, Мироненко Т.М. – диплом „кращий концертмейстер”
обласний конкурс з фаху духові інструменти
Надеїн Максим – III місце, Єфіменко – Орлов Ярослав – III місце, Дюжикова Анна – IV місце.
зональна олімпіада з української музики
Фещенко Аліна – I місце, Жеребецька Кристина – II місце

дитяча художня школа

- Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості на тему „Об’єднаймося ж, брати мої...”
- виставці робіт учнів школи присвяченої Новому року та Різду Христовому

централізована бібліотечна система

Всеукраїнський конкурс „Найкращий читач - 2016”
Мамедова Софія

У звітному році робота бібліотек *Централізованої бібліотечної системи* м. Токмак була спрямована на створення образу теплого, затишного дому, де уважно прислухаються до думок і побажань різних вікових та соціальних груп.

Бібліотечні установи обслуговують 5 944 читача, протягом року бібліотеки відвідали 63 553 чоловіка, послугами Інтернет центру користується 1 929 чоловік, кількість відвідувань – 29 366 чоловіка. Книжковий фонд ЦБС нараховує 100 141 примірників. У звітному періоді надійшло 974 примірників видань на суму 28 274,17 грн., в т.ч. благодійних надходжень 288 прим. на суму 16 875,48 грн. Книговидача складає 111 099 примірників, читаність – 19 книг, книго-забезпеченість - 17 прим. на читача і 3 - на кожного мешканця міста.

Має свої позитивні результати і робота ЦБС з громадськими організаціями. В центральній дитячій бібліотеці завдяки співпраці з молодіжною громадською організацією „Інститут громадського розвитку „Ортега-і-Гасет” в 2016 році було залучено грантові кошти від Міжнародної організації з міграції та посольства Норвегії для ремонту приміщення абонементу та читальної зали дитячої бібліотеки. У партнерстві з ГО „Інститут громадського розвитку „Ортега-і-Гасет” з січня 2016 року в м. Токмак на базі центральної дитячої бібліотеки стартував дворічний проект „English Access Microscholarship Program” - навчальна програма з вивчення англійської мови для обдарованих та вмотивованих на особистісний розвиток дітей віком від 13 до 15 років.

У взаємодії бібліотеки з міжнародною організацією Save the Children відремонтовано одну з кімнат під простір дитячого розвитку та надано ігрове

обладнання для дітей молодшого віку. Визначною подією цього року стало відзначення 70-річного ювілею центральної дитячої бібліотеки, яка за цей час стала ще кращою, сучаснішою, з'явилися комп'ютери, нові меблі, поновився фонд новою літературою, проведено ремонт приміщення.

Основним закладом, який здійснює діяльність з охорони та збереження культурної спадщини в місті є *міський краєзнавчий музей*.

Фонд музею становить 18 294 музейних предмета, у тому числі 15 846 експонатів основного фонду та 2 448 експонатів науково-допоміжного фонду. Протягом року надійшло 70 предметів основного фонду.

У звітному році експонувалось 7 виставок (в тому числі 1 пересувна виставка „Історія Державного Герба України”), стаціонарні виставки: виставка робіт творчого об'єднання „Натхнення”, виставка плакатів „Українська революція 1917 -1921 і Є. Коновалець”, „Жінки і конфлікт в Україні”, „Забуттю не підлягає”, виставка робіт Орел Ганни, виставка робіт інвалідів.

У 2016 році музей відвідали 4 225 чоловіка, в тому числі 3 921 учнів та студентів. Співробітниками музею проведено 89 екскурсій, в т.ч. 16 екскурсій – для учнів сільських шкіл, 12 уроків-екскурсій – за програмами шкіл і дитячих садків.

Проведено 7 масових заходів, в тому числі до Дня гідності та свободи, за участю волонтерів та бійців АТО та презентація вишиваної карти „Вишивана моя Україна”.

Прочитано 5 лекцій на теми: „Державні символи України”, „Обряди та традиції рідного краю”, „Німецькі колонії на Токмаччині”, „Лікарські рослини нашого краю”, „М.П. Киценко – співець козацької вольниці”.

Співробітники музею підготували 3 статті до місцевих газет про масові заходи, які проводились в музеї, а також декілька повідомлень до рубрики „Історія старих фото”.

Охорона культурної спадщини є одним з пріоритетних завдань відділу культури. Станом на 1 січня 2017 року у місті Токмак знаходяться 44 пам'ятки історичної та культурної спадщини, з яких 23 внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України і входять до переліку пам'яток культури місцевого значення, 16 пам'яток на Державний облік не взято та 5 щойновиявлені.

Міський Будинок культури -протягом року проведено 134 масових заходів. (16 театралізованих програм, 23 тематичних масових заходів, 50 концертів художньої самодіяльності, 14 концертів та вистав професійних колективів, 16 виставок декоративно-ужиткового мистецтва та 15 інших масових заходів). На цих заходах були присутні 63 744 чоловіка. У тому числі для дітей та підлітків проведено 34 масових заходів, які відвідали 3 020 чоловіка.

У міському Будинку культури працює 4 клубних формування з числом учасників 74 чоловіка, 28 колективів художньої самодіяльності з числом учасників 325 чоловік, з них 10 дитячих колективів, число учасників 155 чоловік.

Проводить роботу літературно-музична вітальня.

Весь запланований обсяг культурно-масових заходів проведено у встановлені терміни на високому професійному рівні.

Екологія

В місті Токмак затверджена та діє «Програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки міста Токмак на 2016-2019 роки», затверджена рішенням сесії міської ради від 25.02.2016 р. № 34 «Про затвердження Програм на 2016 рік».

Джерелами формування спеціального фонду місцевого бюджету є:

- екологічний податок;
- грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності.

Рішенням Запорізької обласної ради від 28.03.2013 року № 29 затверджено обласну комплексну програму охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Відповідною програмою затверджено напрямок «Поліпшення якості атмосферного повітря», яким передбачено оцінку ризику, який спричиняють здоров'ю населення викиди шкідливих речовин промислових підприємств м. Токмака, строк виконання – 2016-2018р.р.

Основні джерела забруднення атмосферного повітря – промислові підприємства та автотранспорт.

В зв'язку із зменшенням обсягів виробництва підприємствами м. Токмак викиди шкідливих речовин в повітря значно скоротились.

Основні підприємства – забруднювачі навколишнього середовища стаціонарними джерелами:

- ПАТ “Токмацький ковальсько-штампувальний завод”;
- ТОВ “ГОРА - Україна”;
- ТОВ “Хліб Токмака”;
- ДП “Токмацький державний ветеринарно-санітарний завод”.

Всі вище зазначені підприємства – забруднювачі мають дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, проте заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розроблялося.

Токмацьким міжрайонним відділом Державної Установи "Запорізький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України" проведено 84 дослідження атмосферного повітря, перевищень встановлених нормативів гранично допустимих викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря не зафіксовано.

Залишок коштів на початок 2016 року склав 0,000 тис.грн.

Заплановані надходження на 2016 рік склали 30,200 тис.грн.

На 2016 рік затверджені кошти для виконання природоохоронних заходів у сумі 30,200 тис. грн.

На виконання програми «Охорона довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки м.Токмак» спрямовано – 4770 тис.грн. на придбання 3 од. машин для збору та транспортування твердих побутових відходів.

Найважливіші проблеми соціально-економічного розвитку міста Токмака вирішення яких потребує у 2017 році підтримки обласної державної адміністрації, центральних органів виконавчої влади

№ з/с	Проблема	Суть проблеми та шляхи вирішення
1.	Територія є не привабливою для інвестицій	<p>Залучення інвесторів на територію міста стримується не вирішеними питаннями щодо земель міста Токмак. Планується після затвердження містобудівної документації, погодити з суміжними територіями проект землеустрою та технічну документацію щодо встановлення нової межі міста; подати на затвердження до обласної ради та Верховної Ради України земельпорядну документацію щодо встановлення нової межі міста Токмак. Після затвердження Генерального плану м. Токмак та Плану зонування території виконати комплекс робіт з розробки детального плану території міста Токмака.</p> <p>Всі заходи передбачають спів фінансування з державного та обласного бюджетів.</p>
2.	Незадовільний стан дорожнього покриття	<p>На сьогодні процес автомобілізації суттєво зріс, що призвело до зниження якості дорожнього руху, збільшення кількості дорожньо-транспортних випадків та потреби у проведенні ремонтів дорожнього покриття. Так, загальна площа вулично-дорожньої мережі міста Токмак становить 715,0 тис. м², з яких 65 % доріг міста з твердим покриттям потребує проведення капітального ремонту.</p> <p>Причиною аварійності на дорогах - це зношеність інфраструктури міста, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поганий стан дорожнього полотна; - погане перебування або взагалі відсутність дорожніх знаків на дорогах; - погане зображення пішохідних переходів (зебри) або відсутність їх; - відсутність лежачих поліцейських; - відсутність на деяких дорогах тротуарів, - відсутність пішохідних островців тощо. <p>Недостатньо коштів в місцевому бюджеті на ремонт. Розвиток транспорту та інженерно – технічної інфраструктури здійснюватиметься шляхом технічного переоснащення підприємств автомобільного транспорту, реконструкції вулиць за рахунок виділення централізованих та власних коштів. Заходи передбачають придбання спеціальної дорожньої техніки, виконання капітального ремонту доріг з твердим покриттям.</p> <p>Всі заходи передбачають спів фінансування з державного та обласного бюджетів.</p>
3.	Збільшення кількості безробітних через зменшення кількості працюючих підприємств міста	<p>Рівень безробіття протягом року від 9% до 10%. Чисельність безробітних коливається в межах 1500 осіб. Вирішення питання можливе завдяки розвитку традиційних виробництв, які мають відповідну матеріально-виробничу базу та налагоджені економічні зв'язки (виготовлення сталених штампованих заготовок, виробництво двигунів і трансформаторів, лиття деталей тощо); розвитку галузей промисловості, що забезпечують ефективне функціонування міського господарства: харчова промисловість (виробництво плодоовочевої консервованої продукції, хлібобулочних та кондитерських виробів), виробництво будівельних матеріалів, легка промисловість (виробництво одягу та ін.).</p> <p>Повне або часткове погашення відсоткових ставок по кредитам,</p>

		<p>отриманим суб'єктами господарювання для започаткування власного бізнесу. Надання на поворотній основі кредитів</p> <p>Запровадження для міста Токмака на державному рівні пільгової системи оподаткування строком на 5 років для діючих та новостворених підприємств, які здійснюють виробництво промислової продукції, а саме: зменшення на 50% ставки податку на додану вартість; зменшення сум податку на прибуток.</p> <p>Всі заходи передбачають спів фінансування з державного та обласного бюджетів.</p>
4.	Висока собівартості видобутку та транспортування води і очисних стоків.	<p>Тарифи на послуги водопостачання та водовідведення у місті є одними з найвищих в Україні. Зниження собівартості водопостачання можливе завдяки закупівлі енергозберігаючого обладнання, комплектуючих та матеріалів для видобутку та транспортуванні води.</p> <p>Встановлення частотного регулювання електроенергії, ремонт аеротенків, встановлення автоматичної системи регулювання подачі кисню в аеротенкі, встановлення станції біологічної очистки стічних вод сприятимуть зниженню собівартості водовідведення.</p> <p>Всі заходи передбачають спів фінансування з державного та обласного бюджетів.</p>
5.	Низький рівень енергоефективності будівель дошкільних навчальних закладів та неналежні умови виховання дошкільнят міста Токмак	<p>Будівлі дошкільних навчальних закладів міста Токмак були збудовані ще в 1960-1980 роках. В 7-ми будівлях дитячих садків за роки їх експлуатації жодного разу не проводився капітальний ремонт. В опалювальний сезон в ігрових та спальних кімнатах середня температура повітря складає 14-18 градусів, що є недостатнім для дітей дошкільного віку. Неналежний температурний режим під час виховного процесу призводить до збільшення захворюваності дітей в осінньо-зимовий період.</p> <p>Для вирішення вищезазначеної соціальної проблеми в місті Токмак необхідно виконати комплекс робіт з енергозбереження 7-ми будівель дошкільних навчальних закладів, а саме провести утеплення та реконструкцію плоского даху на шатровий, замінити вікна та двері на енергозберігаючі, утеплити фасад та цоколь будівель</p> <p>Всі заходи передбачають спів фінансування з державного та обласного бюджетів.</p>